

Sygn. akt I ACa 1193/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 sierpnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier (spr.)
Sędziowie :	SA Anna Bohdziewicz SA Joanna Naczyńska
Protokolant :	Agnieszka Szymocha

po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2018 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa K. M.

przeciwko Bankowi (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 20 kwietnia 2017 r., sygn. akt II C 363/16

- 1) zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2. w ten sposób, że odstępuje od obciążania powoda kosztami procesu;
- 2) oddala apelację w pozostałej części;
- 3) odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania apelacyjnego.

SSA Joanna Naczyńska	SSA Roman Sugier	SSA Anna Bohdziewicz
----------------------	------------------	----------------------

Sygn. akt I ACa 1193/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił powództwo K. M. skierowane przeciwko Bankowi (...) Spółce Akcyjnej w W. (pkt 1) oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 7.217 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 2).

W motywach Sąd pierwszej instancji podał, że powód domagał się zasądzenia od pozwanego na jego rzecz kwoty 213.985 złotych tytułem zwrotu środków pieniężnych z jednostek uczestnictwa w łącznej liczbie 664,712 objętych zastawem, odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu oraz kosztów procesu.

Utrzymawał, że pozwany Bank przyjął zastaw na należących do niego jednostkach uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym, zapisanych w rejestrze uczestników (...) Akcji zarządzanym przez (...) S.A. z siedzibą w W.. Zastaw na jednostkach

w łącznej liczbie 664,712 miał dotyczyć zabezpieczenia rzekomej pożyczki nr (...). Wartość zastawionych jednostek na dzień 6 września 2007 r. wynosiła 213.985 zł. W sprawie z udziałem stron toczącej się przed Sądem Okręgowym w K. oznaczonej sygn. akt II C 863/13 oddalono powództwo Banku (...) S.A. o zwrot wspomnianej pożyczki, gdyż Bank nie wykazał, że zawarł z powodem tego rodzaju umowę. Z uwagi na akcesoryjność zastawu w ocenie powoda skoro nie istnieje zobowiązanie, którego spełnienie zastaw miał zabezpieczać pozwany winien zwrócić mu środki wynikające z umowy zastawu.

W toku postępowania powód rozszerzył podstawę faktyczną żądania podając, że dotyczy ona także innych umów pożyczek zawartych przez strony, które wykonał, a pozwany nie dokonał zwrotu środków zgromadzonych na rejestrach.

Pozwany wnosił o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów zarzucając, że powód nie zwrócił pożyczonych pieniędzy a sprawa o sygn. akt II C 863/13 dotyczyła innej pożyczki niż ta o jakiej była mowa w początkowym żądaniu pozwu.

Podniósł też zarzut przedawnienia roszczenia.

Wyrok Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie oparty został na następujących ustaleniach faktycznych.

W dniu 3 sierpnia 2007 r. powód zawarł z pozwanym Bankiem umowę pożyczki na kwotę 90.000 złotych oznaczoną numerem (...) oraz umowę zastawu zawartą w tym samym dniu.

Dnia 4 września 2007 r. powód zawarł z pozwanym umowę pożyczki nr (...) na kwotę 65.000 złotych, którą także zabezpieczył zastawem.

Kolejną umowę pożyczki nr (...) strony zawarły 6 września 2007 r. Bank pożyczył powodowi 47.000 złotych. Zabezpieczeniem spłaty był m. in. zastaw ustanowiony przez powoda na 213.985 jednostkach uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym.

Dnia 13 września 2007 r. powód zawarł z Bankiem (...) S.A. umowę pożyczki nr (...) na kwotę 34.000 złotych oraz zabezpieczył ją ustanowionym zastawem.

Dnia 19 września 2007 r. strony zawarły umowę pożyczki nr (...) na kwotę 24.000 złotych zabezpieczoną m. in. zastawem ustanowionym przez powoda.

Powód dnia 25 września 2007 r. zawarł z pozwanym Bankiem kolejną umowę pożyczki nr (...) na mocy której pozwany pożyczył powodowi 17.000 złotych, a powód zabezpieczył jej spłatę ustanowionym zastawem.

Wszystkie wspomniane umowy dotyczyły ustanowienia zastawu na prawach powoda wynikających z uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym zapisanego

w rejestrze prowadzonym przez (...) Akcji zarządzanym przez (...) S. A. Ponadto w ramach każdej z umów powód udzielił pełnomocnictwa upoważniającego do spłaty wierzytelności Banku ze środków pochodzących z wykupu jednostek uczestnictwa stanowiących zabezpieczenie pożyczek.

We wrześniu 2013 r. powód złożył do Prokuratury Rejonowej w S. zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na jego szkodę, przez osoby reprezentujące Bank, (...). Śledztwo umorzono wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu niedozwolonego. Postanowienie o umorzeniu śledztwa zostało zatwierdzone 29 maja 2014 r. przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w S. i utrzymane w mocy przez Sąd Okręgowy w Katowicach w sprawie o sygn. akt (...). Sąd Okręgowy w tamtej sprawie w oparciu o zebrany materiał dowodowy ustalił, że powód zawarł z pozwanym Bankiem sześć pożyczek o jakich wspominało na wstępie ustaleń.

Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z dnia 19 marca 2014 r. w sprawie o sygn. akt (...) oddalił powództwo Banku (...) S.A. przeciwko powodowi o zapłatę zadłużenia wynikającego z pożyczki nr (...) z dnia 4 września 2007 r., a Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 23 października 2014 r. oddalił powództwo Banku skierowane przeciwko powodowi o zapłatę należności z tytułu pożyczki nr (...) z dnia 3 sierpnia 2007 r. Wyroki te są prawomocne. W obydwu sprawach uznano, że Bank nie udowodnił zawarcia z powodem umów pożyczek będących podstawą faktyczną żądania pozwu.

Mając na względzie powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że powództwo nie jest zasadne.

Za chybiony Sąd uznał zarzut przedawnienia roszczenia dochodzonego przez powoda przyjmując, że w sprawie ma miejsce 10 letni termin przedawnienia mający zastosowanie do roszczeń z tytułu umowy pożyczki. Powód wprawdzie dochodzi roszczeń z tytułu umów zastawu, jednakże mają one charakter akcesoryjny w stosunku do umów pożyczek.

Mimo to powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. W ocenie Sądu Okręgowego pozwany Bank udowodnił kopiami dokumentów, potwierdzonymi za zgodność z oryginałem, zawarcie wspomnianych umów pożyczek. Powód udowodnił jedynie ustanowienie zastawu na jednostkach uczestnictwa w ramach umowy pożyczki o nr (...), a odnośnie pozostałych umów zastawu nie zostały one wykazane dokumentami czy ich kopiami, których mocy dowodowej pozwany by nie kwestionował.

Zawarcie umów pożyczek potwierdzają też ustalenia w ramach wspomnianego postępowania przygotowawczego toczącego się w wyniku doniesienia powoda.

W ocenie Sądu Okręgowego prawomocne oddalenie powództw wytoczonych przez Bank przeciwko powodowi o zwrot należności z tytułu dwóch pożyczek nie stoi na przeszkodzie ustaleniu, że umowy te zostały zawarte. Bank nie udowodnił jedynie w tamtych sprawach zasadności dochodzonego roszczenia.

Sąd podkreślił, że powód popada w sprzeczność w swych twierdzeniach utrzymując, że nie zawierał umów pożyczek lecz ustanowił zastaw dla zabezpieczenia ich spłaty lub, że pożyczki spłacił, chociaż nie przytoczył żadnych dowodów na tę okoliczność. Samo ustanowienie zastawu w ocenie Sądu było dopuszczalne, gdyż znajduje ono oparcie w przepisach art. 306 § 1 k.c. i przepisie art. 83 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi oraz przepisach ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych.

W dalszej części motywów Sąd Okręgowy podkreślił, że powód mimo ciężaru dowodu wynikającego z art. 6 k.c. nie wskazał podstawy prawnej w oparciu o którą dochodzi kwoty żądanej pozwem w związku z ustanowionymi zastawami na jednostkach uczestnictwa ani nie udowodnił wysokości roszczenia.

Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach Sąd wskazał przepis art. 98 k.p.c.

Wyrok został w całości zaskarżony przez powoda.

Skarżący zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego oraz licznych przepisów prawa procesowego wyspecyfikowanych w części wstępnej apelacji.

W jej uzasadnieniu skarżący wywodził, że Sąd pierwszej instancji dopuścił się błędu w subsumpcji przyjmując, że pozwanemu Bankowi służyło prawo do zabezpieczenia w formie zastawu na jednostkach uczestnictwa na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych oraz dokonał niewłaściwej wykładni i zastosowanie przepisów ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.

Zdaniem skarżącego z przepisu art. 2 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych (tj. Dz. U. z 2016, poz. 891) wynika, że zawarte w niej regulacje nie mają zastosowania do umów ustanawiających zabezpieczenie, których stroną jest osoba fizyczna, a z ust. 3 tego punktu wynika zakaz stosowania przepisów ustawy do umów ustanawiających zabezpieczenie na wierzytelności kredytowej, której dłużnikiem jest konsument w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 z późn. zm.).

Prowadzi to zdaniem skarżącego do wniosku, że pozwany Bank w ramach stosunków prawnych łączących strony stosował zakazane zabezpieczenia finansowe, których dopuszczalność została wykluczona mocą powołanej ustawy. Dokonane czynności prawne są więc nieważne jako sprzeczne z ustawą, co wynika z przepisu art. 58 §1 k.c.

Kwota jaką Bank pobrał od powoda na zakup jednostek uczestnictwa, na których ustanowiono zastaw, winna więc ulec zwrotowi.

Powód podkreślił, że oryginały umów zastawu nigdy nie zostały mu wydane w związku z czym nie mógł ich przestawić dla wykazania zasadności roszczenia. Sąd Okręgowy pominął zaś skutki procesowe wynikające z uchylenia się pozwanego od zobowiązania do złożenia oryginałów umów zastawu oraz to, że zawarcie takich umów było przyznane przez stronę przeciwną. Sąd pomijając tę ostatnią okoliczność zawęził materiał dowodowy będący podstawą ustaleń w oparciu o jakie zapadł zaskarżony wyrok. Bezzasadnie też pominięto moc dowodową kserokopii umów zastawów, których to zawarcia strona przeciwna nie kwestionowała, o czym świadczy treść pisma z 4 stycznia 2017 r.

W apelacji podniesiono też zarzut naruszenia przepisu art. 365 k.p.c. poprzez dokonanie odmiennych ustaleń co do faktów zawarcia poszczególnych umów pożyczek mimo prejudykatów wynikających z wyroków oddalających powództwa Banku wynikających z przyjęcia, że pozwany nie udowodnił faktu zawarcia umów pożyczek, których dotyczyły te sprawy.

Zdaniem skarżącego błędna ocena zebranych dowodów, pominięcie w ustaleniach okoliczności przyznanych przez stronę przeciwną, niewłaściwa ocena ciężaru dowodu w rozumieniu przepisu art. 6 k.c., oraz prejudykatu o jakim mowa w art. 365 k.c. oraz niedostrzeżenie nieważności umów zastawu doprowadziło do nieuzasadnionego oddalenia powództwa.

Dlatego skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i o uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie o jego uchylenie i o przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie kosztów za obie instancje.

Pozwany Bank wnosił o oddalenie apelacji i o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego utrzymując, że zawarte przez strony umowy zastawów były dopuszczalnym w sprawie sposobem zabezpieczenia udzielonych pożyczek.

Sąd Apelacyjny w Katowicach zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie może odnieść zamierzonego skutku.

Dla oceny zasadności powództwa istotne znaczenie mają okoliczności faktyczne wskazane przez powoda w ustnym zawiadomieniu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i zeznaniach powoda jako zawiadamiającego, złożone w ramach postępowania przygotowawczego, zawarte w aktach Prokuratury Rejonowej w S. oznaczonych sygn. (...).

W toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji powód wniósł o przeprowadzenie dowodu z treści dokumentów zawartych w tych aktach dla wykazania okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie pozwu (k. 108).

Sąd Okręgowy przeprowadził dowód jedynie z niektórych dokumentów, np. uwierzytelnionych za zgodność z oryginałem umów pożyczek zawartych przez strony, pominął natomiast treść wspomnianych zeznań powoda.

Na ich podstawie można ustalić, że powód chciał w pozwanym Banku zaciągnąć kredyt inwestycyjny w takiej wysokości, którego bank by mu nie udzielił ze względu na negatywną ocenę zdolności kredytowej. Po konsultacjach z pracownikiem pozwanego Banku powód w sierpniu i wrześniu 2007 r. zaciągnął w banku szereg kredytów konsumenckich w postaci kolejnych pożyczek na łączną kwotę 277.000 złotych. Zabezpieczeniem pierwszej pożyczki był zastaw na jednostkach uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym o wartości wówczas około 148.000 złotych. Ze środków uzyskanych w ramach kolejnych pożyczek nabywane były jednostki uczestnictwa, spłata pożyczek była zabezpieczona zastawem zwykłym ustanowionym na tych jednostkach, których po zaciągnięciu ostatniej pożyczki powód posiadał 1320 i według jego oświadczenia były wówczas warte one 407.000 złotych. Dochody osiągane wówczas przez powoda pozwalały na spłatę rat pożyczek i odsetek od nich. W późniejszym okresie wartość nabywanych jednostek uczestnictwa zaczęła się obniżać, a dochody powoda nie pozwalały na spłatę rat pożyczek. Pozwany Bank wypowiedział powodowi umowy pożyczek i zaspokajał swe wierzytelności z tytułu pożyczek z przedmiotu zastawu. Jednocześnie zaczął dochodzić od powoda na drodze sądowej należności z tytułu zwrotu pożyczek.

Powód uznał, że w istocie wyłudzone od niego odsetki od pożyczek, których w łącznej kwocie nie powinien uzyskać ze względu na brak zdolności kredytowej a nadto, że pozwany przywłaszczył, przez zaspokojenie się z zastawu, przysługujące mu jednostki uczestnictwa.

W przywołanym w apelacji piśmie procesowym pozwanego Banku z dnia 4 stycznia 2017 r. pozwany przytoczył dane dotyczące zadłużenia powoda z tytułu udzielonych pożyczek oraz powołał się na kopie umów pożyczek i umów zastawu, które dołączono do tego pisma. Wprawdzie powód zakwestionował moc dowodową tych kopii, jednakże w okolicznościach sprawy za przyznany przez pozwany Bank należy uznać fakt zawarcia umów pożyczek i towarzyszących im umów zastawu. Pozwany nie zakwestionował też wiarygodności dokumentu prywatnego, jakim jest pismo pracownika (...) Spółki z o.o. obsługującej uczestników Funduszy Inwestycyjnych zarządzanych przez (...) S.A.

z którego wynika, że w dniu 19 września 2011 r. nastąpiło odkupienie 164,250 jednostek na kwotę netto 28.205,01 zł na rzecz spłaty pożyczki zawartej

z pozwanym o numerze (...), w dniu 22 września 2011 r. odkupiono 847 612 jednostek uczestnictwa za kwotę 134.440,65 zł z tytułu spłaty pożyczek uzyskanych od pozwanego Banku o numerach (...), (...), (...)

i (...) (k. 140 akt sprawy).

W związku z tym należy okoliczności te uznać za przyznane w rozumieniu przepisu art. 229 k.p.c.

Na podstawie treści umów pożyczek, których kopie znajdują się w aktach Prokuratury Rejonowej w S. sygn. akt (...) Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że powód zabezpieczył ich spłatę oprócz zastawu zwykłego na jednostkach uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym także przez udzielenie pełnomocnictwa dla Banku z prawem jego substytucji dla jego pracowników upoważniające do spłaty wierzytelności Banku ze środków pochodzących z wykupu jednostek uczestnictwa stanowiących zabezpieczenie pożyczek.

To pełnomocnictwo sprzeczne jest z postanowieniami zawartymi w umowach pożyczek z których wynika, że zaspokojenie Banku z przedmiotu zastawu może nastąpić tylko w wyniku odkupienia jednostek uczestnictwa przez Bank na żądanie zgłoszone w postępowaniu egzekucyjnym.

Powyższe ustalenia prowadzą do wniosku, że w ramach wzajemnych stosunków prawnych łączących strony powód uzyskał środki finansowe od pozwanego za które nabyte zostały jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych pozwanego z których ten zaspokoił część wierzytelności z tytułu zwrotu pożyczek w oparciu o pełnomocnictwo udzielone mu przez skarżącego.

Konstatacja ta nie stoi w sprzeczności z prejudykatem wynikającym z wyroków Sądu Rejonowego w S. w sprawie o sygn. akt (...)

i Sądu Okręgowego w Katowicach w sprawie o sygn. akt II C 863/13. W sprawach tych oddalono bowiem powództwo Banku o zapłatę należności z tytułu dwóch pożyczek wskazanych w pozwach wskazując na to, że powództwo nie zostało wykazane stosownymi dokumentami. Zgodzić należy się z Sądem pierwszej instancji, że prejudykat wynikający z wyroków wydanych w tamtych sprawach nie może być ujmowany tak szeroko jak chce tego skarżący utrzymując początkowo, że umowy pożyczek nie zostały w ogóle zawarte a później, że zostały wykonane lub zobowiązania z nich są przedawnione. Wspomniane sprawy dotyczyły bowiem dochodzenia skonkretyzowanych należności z tytułu dwóch pożyczek, a sprawa niniejsza dotyczy zapłaty określonych świadczeń z tytułu zastawów ustanowionych na zabezpieczenie spłaty sześciu pożyczek. Przedmiot sprawy nie jest więc tożsamy ze sprawami (...) Sądu Rejonowego w S. i II C 863/13 Sądu Okręgowego w Katowicach. Ponadto zgodnie z wymogami zasady swobodnej oceny dowodów wynikającej

z przepisu art. 233 k.p.c. ustalenia sądu nie mogą być sprzeczne z zasadami logicznego rozumowania. Do tego zaś sprowadziłyby się twierdzenia apelacji, że powód zawarł nieważne umowy zastawu dla zabezpieczenia spłaty pożyczek, których co do zasady nie zaciągnął. Jednocześnie skarżący nie kwestionuje, że przeważającą część jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych nabył ze środków pozyskanych od pozwanego Banku.

Analiza zarzutów apelacji prowadzi do wniosku, że na obecnym etapie postępowania skarżący nie utrzymuje już, że ustanowił szereg umów zastawu dla zabezpieczenia nieistniejących umów pożyczek. Apelacja dąży do wykazania, że umowy zastawów były nieważne. Jej zarzuty w tej części są nie do odparcia.

Wprawdzie powołany przez Sąd Okręgowy w motywach zaskarżonego wyroku przepis art. 83 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych

i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi stanowi, że jednostki uczestnictwa mogą być przedmiotem zastawu jednakże nietrafnie Sąd pierwszej instancji przyjął, że w sprawie mają zastosowanie także przepisy ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych. Przepisów tej ustawy nie stosuje się zgodnie z art. 2 ust. 3 – do umów ustanawiających zabezpieczenie, w których ustanawiającym je lub przyjmującym jest osoba fizyczna.

W literaturze dotyczącej tego zagadnienia podaje się, że „wskazanie w art. 2 ust. 1 u.n.z.f. podmiotów kwalifikowanych do ustanowienia lub przyjęcia zabezpieczenia finansowego, a z drugiej wyłączenie osób fizycznych od możliwości ustanawiania lub przyjmowania takich zabezpieczeń (art. 2 ust. 3 u.n. z.f.) wskazuje, że ustanowienie zabezpieczenia finansowego łączyć będzie podmioty kwalifikowane z (...) podmiotami prowadzącymi jakąkolwiek aktywność gospodarczą z wyłączeniem osób fizycznych” (tak M. Michalski [w:] M. Michalski, R. Zdziekowski „Ustawa o niektórych zabezpieczeniach finansowych. Komentarz, Warszawa 2005, s. 139).

Zgodnie z poglądami doktryny ratio legis wykluczenia osób fizycznych jako stron umów o zabezpieczenie finansowe (w tym przypadku zastaw na instrumentach finansowych) wynika z dwóch powodów:

– po pierwsze regulowane we wspomnianej ustawie zabezpieczenia finansowe są ściśle związane z profesjonalnym rynkiem finansowym,

– po drugie bardzo korzystny sposób zaspokojenia się uprawnionego (wierzyciela) z ustanowionego na jego rzecz zabezpieczenia finansowego (...) powoduje, że ustanawiający zabezpieczenie jest w tym stosunku prawnym stroną zdecydowanie słabiej chronioną, między innymi w zakresie kontroli działań uprawnionego (tak Katarzyna Kurzęba – Dedo, LEX Komentarz do art. 2 u.n.z.f.)

Podzielając w pełni te poglądy zgodzić należy się ze skarżącym, że pozwany Bank przyjął niedopuszczalny, gdyż sprzeczny z ustawą, sposób zabezpieczenia spłaty pożyczek poprzez zastaw na jednostkach uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym.

Umowy w tym przedmiocie z mocy art. 58 § 1 k.c. są nieważne, jako sprzeczne z prawem. Ponadto niedopuszczalne było zaspokojenie części wierzytelności przez Bank z zastawu z pominięciem postępowania egzekucyjnego (§ 5 umowy zastawu z dnia 6.09.2007 r.).

Mimo to, wniosek apelacji o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa nie mógł być uwzględniony.

Konstrukcja prawna w oparciu o którą powód żąda zasądzenia od pozwanego kwoty wskazanej w pozwie nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach prawa.

Nieważność umowy co do zasady winna skutkować zwrotem nienależnego świadczenia (art. 405 k.c. w związku z art. 410 § 2 k.c.).

W okolicznościach sprawy powód nie spełnił jednak żadnego świadczenia na rzecz pozwanego, które winno być zwrócone lecz ustanowił zastaw.

Umowa tego rodzaju nie przenosi własności przedmiotu zastawu na wierzyciela lecz pozwala mu na zaspokojenie z przedmiotu zastawu (art. 306 §1 k.c.).

W apelacji skarżący podważa trafność zaskarżonego wyroku kwestionując „odmowę zwrotu kwot przeznaczonych na jednostki uczestnictwa”.

Nieważność umów zastawu nie daje podstaw do żądania zasądzenia od pozwanego Banku kwot jakie skarżący przeznaczył na zakup poszczególnych jednostek uczestnictwa. Zwłaszcza, że nastąpiło to cyklicznie w pewnym okresie czasu, a po ich nabyciu ich wartość uległa obniżeniu, co wynika ze wspomnianych zeznań powoda złożonych w postępowaniu przygotowawczym.

Przedmiotem postępowania przed Sądem Okręgowym nie było też roszczenie odszkodowawcze oparte na odpowiedzialności deliktowej pozwanego Banku. Ponadto żądana w pozwie kwota nie znajduje żadnego oparcia w zebranych materiale dowodowym. Dla jej uzasadnienia powód powołał się na umowę zastawu z dnia 6 września 2007 r. Z jej treści wynika, że powód nie zabezpieczył spłaty pożyczki z tej samej daty zastawem na jednostkach uczestnictwa o wartości 213,385 złotych lecz ustanowił zastaw na 213,385 jednostkach, których wartość w dacie ich odkupienia przez Bank nie jest znana.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny uznał, że apelacja zasługuje na uwzględnienie jedynie w części kwestionującej rozstrzygnięcie o kosztach.

W sprawie zachodzi szczególny wypadek o jakim mowa w przepisie art. 102 k.p.c. Ze względu na wadliwość działania pozwanego Banku, w ramach stosunków umownych z powodem jako konsumentem, powód mógł mieć subiektywne przekonanie, że powództwo jest zasadne. Sprzeczne byłoby z poczuciem sprawiedliwości obciążanie go kosztami przegranej sprawy ze względu na nieskuteczny sposób dochodzenia obrony swych praw.

Dlatego Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w pkt 2. i odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu.

Dalej idącą apelację oddalono jako pozbawioną uzasadnionych podstaw.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na mocy art. 102 k.p.c.
z podanych wyżej względów.

SSA Joanna Naczyńska	SSA Roman Sugier	SSA Anna Bohdziewicz
----------------------	------------------	----------------------